

Muuriansankkuri

△ **Lentosotakoulu valmis kansainväliseen koulutukseen**

◁ **Puolustusvoimain komentaja Ari Puheloinen:
Kansalaisten luottamus ansaittava**

Uudistunut lääkintähuolto

Osa varuskuntien siivouksesta ISS Palvelut Oy:lle

Laadulla on tekijänsä – myös tulevaisuudessa

Puolustushallinnon toimintaympäristössä tapahtuneet ja tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös Rakennuslaitoksen toimintaan. Asiakaskuntamme on hajaantunut monelle taholle, kun on syntynyt useita erillisiä organisaatioita, joita kaikkia johdetaan itsenäisesti ja joilla kaikilla on omat erityiset tarpeensa ja vaatimuksensa myös kiinteistöalan palveluiden suhteen. Viimeisimpiä tulokkaita ovat Puolustusvoimien ruokahuolto, Puolustushallinnon palvelukeskus sekä Millog Oy, jotka kaikki ovat voimakkaasti kehittyviä organisaatioita. Meneillään on ELKAKOP-hanke, joka saattaa tuoda mullistuksia varikkotoimintaan.

Kaikille yhteisenä pääasiakkaana on kuitenkin puolustusvoimat, jolle kukin toimija pyrkii tuottamaan palveluja mahdollisimman kustannustehokkaasti valmiasioita unohtamatta. Puolustusvoimien tavoitteena on keskittää resurssinsa ydintoimintoihin. Muuttunut toimintakenttä on haastava myös Rakennuslaitokselle. Varuskunnallisen kiinteistö- ja ympäristöalan asiantuntijuuden säilyttämisen ja kehittämisen tarve on entistä suurempi.

Verkottuneessa palvelumaailmassa on keskeiseen asemaan nousut laadun varmistaminen. Laadun on oltava hyvää riippumatta siitä, tuotetaanko palvelut itse vai tilataanko ne ulkopuolelta. Tämä pätee myös kiinteistö- ja ympäristöalalla. Vastauksena laadunhallintakysymyksiin Rakennuslaitos on kehittänyt toimintamallin, jolla laatu varmistetaan suunnitteluvaiheessa, sopimuksen teossa ja itse palvelusuorituksen toteuttamisessa.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä eli koettua laatua mitataan vuosittain puolueettomalla kyselyllä. Syksyllä 2009 tehty kysely osoitti asiakkaiden tyytyväisyyden Rakennuslaitoksen palveluihin säilyneen edelleen varsin korkealla tasolla.

Yhteisten käytäntöjen kehittäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa tukee laadun varmistusta. Asiakkaat voivat verrata läpinäkyvämmiin ja tehokkaampiin palveluiden sisältöä ja hintatasoja.

Yksi hyvä esimerkki kiinteistöalan yhteistyöstä on vasta ilmestynyt ”Kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset” eli KiinteistöRYL 2009. Kirja syntyi Rakennuslaitoksen aloitteesta ja lähes sadan kiinteistöalan ammattilaisen yhteistyönä Rakennustietosäätiössä. KiinteistöRYL 2009 sisältää yleiset laatuvaatimukset ja ohjeet erilaisten kiinteistöjen operatiiviselle kiinteistöjohtamiselle, käyttäjäpalveluille, yleishoidolle ja valvonnalle, rakennuksen ja teknisten järjestelmien hoidolle ja kunnossapidolle, ulkoalueiden hoidolle ja kunnossapidolle, siivoukselle sekä jätehuollolle.

Laatutyössä on se hyvä puoli, ettei työ koskaan lopu. Aina on varaa parantaa, ja yhdessä onnistumme paremmin!

Antoisia lukuhetkiä Muuriankkurin parissa ja hyvää joulunajalusaikaa toivottaen

Pekka Salojärvi
Rakennuslaitoksen johtaja

Muuriankkuria on alun perin käytetty linnojen ja linnoitusten perustusten kivimuurien yhteenliittämiseen. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tunnuksessa ja tämän lehden nimessä muuriankkuri kuvaa laitoksen roolia puolustushallinnon kiinteistötoimen hankinta- ja asiantuntijaorganisaationa, joka muuriankkurin tavoin liittää markkinoiden parhaat palvelut maanpuolustukseen myös rauhan aikana.

Sisältö

Puolustusvoimien Lääkintähuoltoon läpinäkyvyyttä ja kustannustehokkuutta.

Nordisk Forsvarsbyggin vuosikokouksessa päätettiin uusista puolustuskiinteistöjen työryhmistä.

4

Haastattelussa puolustusvoimain komentaja, kenraali Ari Puheloinen

8

Puolustusvoimien lääkintähuolto yhteiskunnan tukena

13

Armeijassa hampaat kuntoon

15

Kauhavan Lentosotakoulu – Pohjanmaan tukikohta

20

ISS Palvelut siivoaa varuskunnissa

23

Työpaikka saarella

26

Nordisk Forsvarsbyggin uudet työryhmät

27

Kolumni
Professori Tuomas Forsberg:
Pohjoismainen puolustusyhteistyö

28

Svensk resumé

30

Uutisia

Lentosotakoululla valmius kansainväliseen lentokoulutukseen.

Kauhavan suojeltuja kasarmeja maalataan perinteisellä kalkkimaalilla.

Puolustusvoimien on ansaittava kansalaisten luottamus

Kuinka ylläpitää kansalaisten myönteistä asennetta yleistä asevelvollisuutta kohtaan? Puolustusvoimain komentaja, kenraali Ari Puheloinen vastaus tiivistyy yhteen sanaan: luottamus.

Suomessa puolustusvoimilla on hyvä yhteiskunnallinen asema ja se meidän on kyettävä säilyttämään. Luottamus ansaitaan hyvällä asevelvollisten koulutuksella ja olemalla lähellä kansalaisia. Keskeisenä vaikuttajana ja sanansaattajana ovat asevelvolliset – sekä varusmiehet että reserviläiset – ja oma henkilöstömme.

Puolustusvoimain komentaja Puheloinen korostaa sotilasjohtajien kykyä hoitaa yhteiskuntasuhteita sekä viestinnän merkitystä nyky-yhteiskunnassa.

– On järkevää, että puolustusvoimien resursseja käytetään normaalioloissa koko yhteiskunnan tarpeisiin, kun tukea tarvitaan ja sitä meiltä pyydetään, korostaa Puheloinen.

Kenraali Puheloinen korostaa puolustusvoimien sotilasjohtajien kykyä hoitaa yhteiskuntasuhteita sekä viestinnän merkitystä nyky-yhteiskunnassa.

– Edestä johtamisesta meillä on kuva siitä, mitä se tarkoitti sodassa. Normaalioloissa johtaminen tarkoittaa sitä, että johtaja on lähellä johdettaviaan.

Luottamuksen merkitystä kenraali Puheloinen on myös painottanut kenttäkierroksella, joka kuuluu hänen tehtäviinsä uutena puolustusvoimain komentajana.

– Tarkoituksenani on tarkastaa kaikki joukko-osastot. Tarkastuskäynnillä selvitetään eri joukko-osastojen

sodanajan tehtävät, joukkotuotannon koulutustaso, henkilöstökokoonpano ja infrastruktuuri.

– Vapaaehtoinen maanpuolustustyö on myös merkittävä osa-alue. Vapaaehtoinen maanpuolustuskoulutus opettaa sotilaallisten taitojen lisäksi kansalaisia toimimaan monissa arkipäivän häiriötilanteissa, ja samalla se kehittää ihmisten valmiuksia poikkeusoloja varten ja edistää maanpuolustustahtoa. Puolustusvoimien täytyy osaltaan pitää huolta siitä, että kaikilla kansalaisilla, etenkin naisilla, on mahdollisuus osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön.

PUOLUSTUSVOIMIEN KANSAINVÄLISET TEHTÄVÄT OVAT TÄTÄ PÄIVÄÄ.

Pitkän aikavälin linjauksia

Valtioneuvoston vuoden 2009 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa puolustuksen kehittämisen linjat ulottuvat ensi vuosikymmenen puoliväliin.

– Valtionjohdon linjausta puolustusvoimien kehittämisestä tulisi tehdä tulevaisuudessakin, 8-10 vuoden tähtäimellä.

Tätä komentaja Puheloinen perustelee sillä, että puolustusvoimien hankintaohjelmat suunnittelusta toteutukseen kestävät vuosia ja myös henkilöstö-, organisaatio- ja infrastruktuuriasiat on suunniteltava huolella. Puolustusvoimissa on käynnistetty syksyn aikana selvitystyö, joka tähtää puolustusvoimien kehittämiseen 2010-luvun jälkipuoliskolla.

– Näyttäisi siltä, että viiden vuoden kuluttua on tehtävä rakenteellisia muutoksia. Taustalla ovat puolustusalan muita nopeampi ja jyrkempi kustannusten kasvu sekä varusmiesikäluokkien pieneneminen. Monet suuret kalustoryhmät tulevat käyttökänsä päähän 2010-luvulla, eikä kaikkea vanhenevaa kalustoa ole mahdollista korvata uudella varustuksella.

– Täytyy kuitenkin muistaa, että vaikka viimeisen kymmenen vuoden aikana on supistettu rakenteita, suorituskykyä on kuitenkin koko ajan voitu parantaa sekä lisätä kustannustehokkuutta.

Puheloinen korostaa, että puolustusvoimien toiminta tukeutuu infrastruktuu-

riin ja että yhteistyö Rakennuslaitoksen kanssa on tärkeää.

– Oleellista on, että Rakennuslaitoksen henkilöstö tuntee puolustusvoimien tarpeet ja varuskuntien infrastruktuurin. Tärkeää on myös, että Rakennuslaitos pystyy säilyttämään palvelunsa laatutason silloinkin, kun palvelutuotantoa ulkoistetaan yhteistyökumppaneille. Jos toimisin yritysmaailmassa, panostaisin erityisesti palvelun laatuun – siinä on menestymisen keskeinen avain.

– Varuskuntien rakennuskantaa on vuosien mittaan saatu merkittävästi parempaan kuntoon, mutta vuosikymmenien investointivajeesta johtuen tason nostamisessa on edelleenkin paljon tehtävää. Pidän kiireellisenä vanhojen rakennusten sisäilman laadun parantamista, jolla voidaan vaikuttaa niin henkilöstön kuin varusmiesten turvallisuuteen ja viihtyvyyteen.

Kolme perustehtävää

Puolustusvoimien kolme tehtävää ovat Suomen sotilaallinen puolustaminen, muiden viranomaisten tukeminen sekä osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan.

– Suomen sotilaallinen puolustus on ykköstehtävämme. Puolustusvoimilta edellytetään kaikissa tilanteissa aluevalvontaa ja kykyä maamme koskettomuuden ja itsenäisyyden puolustamiseen.

– On järkevää, että puolustusvoimien resurssit käytetään normaalioloissa koko yhteiskunnan tarpeisiin, kun tukea tarvitaan ja sitä meiltä pyydetään, korostaa Puheloinen.

– Kansainväliset tehtävät – rauhan- turvaaminen ja kriisinhallintaan osallistuminen – ovat tätä päinvä.

Globalisaation myötä kansainväliset ongelmat heijastuvat eri puolille maail-

ma. On tarkoituksenmukaista, että myös Suomi toimii osana kansainvälistä yhteisöä kriisinhallintaoperaatioissa. Samalla kriisinhallintatyö palvelee myös oman maamme turvallisuutta.

– Operaatioiden lukumäärä ja niihin osallistuvien henkilöiden määrä, kalusto ja kustannukset ovat nykyisellään sopivat myös lähivuosiksi, ja osallistumista kriisinhallintatyöhön kehitetään kotimaan puolustuksen ehdoilla.

Kenraali Puheloinen uskoo, että myös pohjoismaisella puolustusyhteistyöllä on paljon mahdollisuuksia mm. merivalvonnassa ja ilmatilan valvonnassa. – Yhteisillä kalustohankinnoilla sekä huolto- ja korjaustoiminnalla päästäisiin myös kustannussäästöihin. Puheloinen muistuttaa, että yhteistyön kehittäminen vaatii malttia, kun mukana on useampia valtioita ja kansallisuksia. – Se vaatii kaikilta osapuolilta sekä kompromissivalmiuksia että rakenteellisia uudistuksia.

Kesävänrikistä puolustusvoimain komentajaksi

– Toimiessani kesävänrikkinä sotilain työ näyttäytyi aivan eri valossa kuin varusmiespalvelukseni aikana. Sain selviä tavoitteita ja vastuita ja myös vapautta niiden toteuttamiseen. Oikeustieteen ja kauppatieteen opinnot saivat jäädä ja hakeuduin Kadettikouluun, kuvailee kenraali Ari Puheloinen ammatinvalintaansa.

UPSEERIN AMMATISSA PARASTA ON TYÖN MONIPUOLISUUS.

Ari Puheloinen valmistui Kadettikoulusta vuonna 1974. Kadettikurssin päätteeksi hän sai kunniamiekan.

Ari Puheloinen komennuspaikkoja ovat olleet Uudenmaan rakuunapataljoona, Panssariprikaati, Etelä-Suomen sotilaslänkin esikunta, Pääesikunta, Puolustusneuvosto ja Itäinen maanpuolustusalue. Hän on hoitanut kansainvälisiä tehtäviä sekä täydentänyt opintojaan entisessä Neuvostoliitossa ja Yhdysvalloissa. Ari Puheloinen palveli apulaissotilasasiamiehenä Suomen Moskovan suurlähetystössä 1980-luvun lopulla ja 1990-luvun puolivälissä hän toimi Etyjin palveluksessa Wienissä.

Vuonna 2007 Puheloinen siirtyi Itäisen maanpuolustusalueen komentajan tehtävistä Pääesikunnan päälliköksi ja elokuussa 2009 hänet nimitettiin puolustusvoimain komentajaksi. Määräaikainen virkakausi päättyy vuonna 2014.

– Upseerin ammatissa parasta on työn monipuolisuus. Puolustusvoimat tarjoaa paljon mahdollisuuksia, ja itse voi omilla valinnoillaan ja aktiivisuudellaan pitkälti vaikuttaa siihen millaiseksi työura muodostuu.

– Puolustusvoimista löytyvät poikkiteieteellisesti kaikki elämänaalueet. Omien kiinnostusten mukaan voi pysyä tutuilla uomilla tai sitten välillä ”hypätä veteen saadakseen tietää, osaako uida”. Joku voi pitää kotoa poissaoloja työn ikävänä puolena, mutta voivathan ne olla virkistäviäkin, Puheloinen nauraa.

Puheloinen toteaa, että välillä täytyy myös voida irtautua täysin työasioista ja silloin perhe ja harrastukset ovat tärkeitä.

Tapaninpäivänä 58 vuotta täyttävä Ari Puheloinen pitää huolta kunnostaan: kolme kertaa viikossa 12 kilometrin vakiolenkki ja lisäksi kuntosaliharjoittelua. Komentajan muita harrastuksia ovat lukeminen ja musiikin kuuntelu. ■

Puolustusvoimien lääkitä yhteiskunnan tukena

Nykyaikainen puolustusvoimien lääkitähuolto toimii vastavuoroisessa yhteistyössä julkisen terveydenhuollon ja muiden viranomaisten kanssa.

huolto

© Puolustusvoimat

Puolustusvoimien ylilääkäri Pentti Kuronen sanoo, että palvelukseen astuvien varusmiesten terveydentilan ja palveluskelpoisuuden arviointijärjestelmää pitää edelleen kehittää. Siinä auttaa myös vuonna 2008 uusittu terveystarkastusohje.

Kumppanuus sairaanhoitopiirien kanssa tukee myös poikkeusoloihin varautumista ja toimimista suuronnettomuustilanteissa. Puolustusvoimilla on korkeatasoista lääkintäkalustoa ja -henkilöstöä, jota voidaan antaa siviiliterveydenhuollon käyttöön suuronnettomuus- tai pandemiatilanteissa, kertoo puolustusvoimien ylilääkäri, lääkintäkenraalimajuri **Pentti Kuronen** kertoo.

Kentälle soveltuvaa lääkintäkalustoa ovat esimerkiksi ensihoito- ja leikkaus- asemat, maastokelpoiset sairausautot, evakuointiin soveltuvat helikopterit sekä suojelulääkintävarustus saastuneessa ympäristössä toimimista varten. Puolustusvoimilla on myös hengityslaitteita, joita julkinen terveydenhuolto voi käyttää sika-influenssan tai vastaavan hoidossa.

Simulaattorit ovat tehokas osa kenttälääkinnän koulutusjärjestelmää.

– Yhteistoimintaa julkisen terveydenhuollon kanssa kehitetään jatkuvasti. Kehittämiskohteita ovat mm. viestintä, potilasvirtojen käsittely poikkeusoloissa, materiaalilogistiikan ohjaus, terveydenhuoltohenkilöstön sijoittaminen ja kouluttaminen sekä maakuntajoukkojen toiminta, ylilääkäri Kuronen listaa.

– Sotaharjoitukset on hyvä tilaisuus testata järjestelmän tehokkuutta. Sotaharjoitusten yhteydessä järjestettävät kenttälääkinnän johtamis- ja toimintaharjoitukset ovat erinomaista yhteistoiminnan harjoittelua eri viranomaisten kanssa.

Toimintojen yhdenmukaistamista

Puolustusvoimien lääkintähuollossa on viime vuosina tehty isoja muutoksia. Vielä pari vuosikymmentä sitten puolustusvoimilla oli kaksi keskussotilassairaala ja kolme sotilassairaala.

Legendaarisen Keskussotilassairaala Tilkan lakkauttamisen yhteydessä vuonna 2006 puolustusvoimat luopui

– Helikopterit ovat tulossa myös lentoevakuointeihin, kertoo lääkintäkenraalimajuri Pentti Kuronen.

omasta erikoissairaanhoidosta. Nykyisin erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan sairaanhoitopiireiltä strategisen kumppanuuden periaatteella.

Asevelvollisten perusterveydenhuolto ja kantahenkilöstön työterveyshuolto järjestetään edelleen pääsääntöisesti omalla toimintana varuskuntien terveysasemil-

la. Eri joukko-osastojen yhteydessä toimii yhteensä 24 terveysasemaa Sotilaslääketieteen Keskuksen alaisuudessa.

Läpinäkyvyyttä ja kustannustehokkuutta

Kurosen mukaan puolustusvoimien lääkintähuollon kehittämiseksi on haettu

mallia, jossa vastuut ja resurssit ovat samassa päätöksentekoputkessa.

– Aluksi muutos sai osakseen voimakastakin kritiikkiä, mutta nyt järjestelmä toimii jo melko hyvin. Lääkintähuoltoon on tullut selvästi enemmän läpinäkyvyyttä ja kustannustehokkuutta. Keskitetyksi johdetun toiminnan ansiosta monia lää-

LÄÄKINTÄHUOLLOSSA TEHTY ISOJA MUUTOKSIA.

kintähuollon toimintoja on lyhyessä ajassa voitu yhdenmukaistaa.

– Nyt kun muutosprosessi on saatu päätökseen, on itsellänikin taas enemmän aikaa olla kentällä. Toimin välillä myös joukko-osastojen terveysasemilla lääkärinä, jotta saisin lähemmin käsitystä siitä, kuinka järjestelmä toimii, ja samalla tarjoutuu hyvä tilaisuus tutustua terveysasemien henkilökuntaan.

Pentti Kuronen on toiminut puolustusvoimien ylilääkärinä vuodesta 2004 lähtien. Sitä ennen hän oli Ilmavoimien ylilääkärinä 1990–2003 ja Luonetjärven varuskunnan lääkärinä 1978–1990, joten

hänellä on kokemusta sotilaslääkärin työstä jo yli kolmen vuosikymmenen ajalta.

Ylilääkärin tehtävä on johtaa paitsi puolustusvoimien rauhanajan terveydenhuoltoa, ympäristönvalvontaa ja sotilaslääketieteellistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa myös puolustusvoimien vastuulle kuuluvaa poikkeusolojen terveydenhuoltoa ja sen valmistelua sekä kenttälääkinnän kehittämistä ja koulutusta.

Koulutukseen ja tutkimukseen panostetaan

Vuoden 2006 alussa Lahteen perustettu Sotilaslääketieteen Keskus vastaa perusterveydenhuollon ohella myös puolustusvoimien lääkintähuollon koulutus- ja tutkimustoiminnasta. Keskus antaa menettelytapaoheja eri sairauksien hoitoa ja palvelukelpoisuuden luokittelua varten.

– Nykyiseen pandemiaan valmistautuminen ja sen aikainen toiminta on antanut monipuolista kokemusta mm. yhteistoinnasta puolustusvoimien sisällä ja viranomaisten kanssa, Kuronen kertoo.

Varautuminen sikainfluenssaan

Puolustusvoimat aloitti sikainfluenssaan eli H1N1-viruksen aiheuttamaan epidemiaan varautumisen päivittämällä aiemmin lintuinfluenssan varalta laaditun varautumissuunnitelman. Vakavissa sairastumistapauksissa on periaatteena tukeutua kumppaneihin ja heidän käyttöönsä tarjotaan mm. kenttälääkinnän hengityslaitteita, jotka on tarkistettu ja valmiina.

Ylilääkäri Kuronen kertoo lääkintähuollon seuranneen epidemian etenemistä sekä kansainvälisesti että kansallisesti.

– Nyt marraskuun alkupäivinä näyttäisi siltä, että tauti ei ole juuri tavallista kausinfluenssaa vakavampi.

Puolustusvoimia varten ei ole omia rokotteita, vaan varusmiesten ja henkilöstön rokotamisessa noudatetaan kansallista rokotusohjelmaa. Lääkintähuollon henkilöstö rokotettiin samaan aikaan kuin muikin terveydenhuollon henkilöstö.

– Tärkeää on, että tammikuussa palvelukseen astuvat olisivat saaneet rokotuksen jo ennen palvelukseen alkamista. Mahdollista on, että seuraava voimakkaampi epidemia-aalto tulee helmi-maaliskuussa, ja jos se sattuu samaan aikaan kausinfluenssan kanssa, se voi olla voimakkaampi.

Kuronen toteaa, että puolustusvoimilla on vuosikymmenten kokemus influenssa-epidemioiden hoidosta sekä tarvittavat tilat ja henkilöstö, joten suurempaan huoleen ei ole aihetta.

Rakennuslaitos on varautunut sikainfluenssaepidemiaan tarkistamalla varautumissuunnitelmansa sekä täsmentämällä ohjeistusta mm. puolustustiimateistojen hygieniatason parantamiseksi. Kriittisiä tiloja ovat mm. ruokalat, terveysasemat, varusmiesten sosiaalitilat kasarmeissa ja sellaiset tilat, joissa liikkuu paljon ihmisiä. Tilojen siivouksessa on kiinnitetty huomiota erityisesti kosketuspintojen aseptiseen puhdistukseen. Henkilöstön sijaisuuksiin on varauduttu, jotta toimintakyky pystytään säilyttämään laajemman epidemian aikana.

Ruokaloihin ja muihin tiloihin on hankittu käsihuuhdet puolustusvoimien tilausten mukaisesti.

© Puolustusvoimat

Kenttälääkinnän evakuoinnin vaativimpia alueita on toiminta etulinjassa.

KUTSUNTALÄÄKÄREILLE KOULUTUSOHJELMA INTERNETIIN.

– Puolustusvoimissa koulutetaan vuosittain noin 25 lääkintäreserviupseeria, 250 lääkintäaliupseeria ja 1 000 lääkintämiestä. Koulutus tapahtuu sekä Sotilaslääketieteen Keskuksessa että joukko-osastoissa. Uudistettu Lääkintäkoulun reserviupseerikurssi on saanut erinomaista palautetta nuorilta lääkäreiltä.

Sotilaslääketieteen Keskus järjestää Lahdessa vuosittain sotilaslääketieteen päivät puolustusvoimien henkilöstölle ja kumppaneille. Viikon kestävä koulutus tapahtuman aikana käsitellään laajasti lääkintähuollon eri alueita. Seuraava tapahtuma on elokuussa 2010.

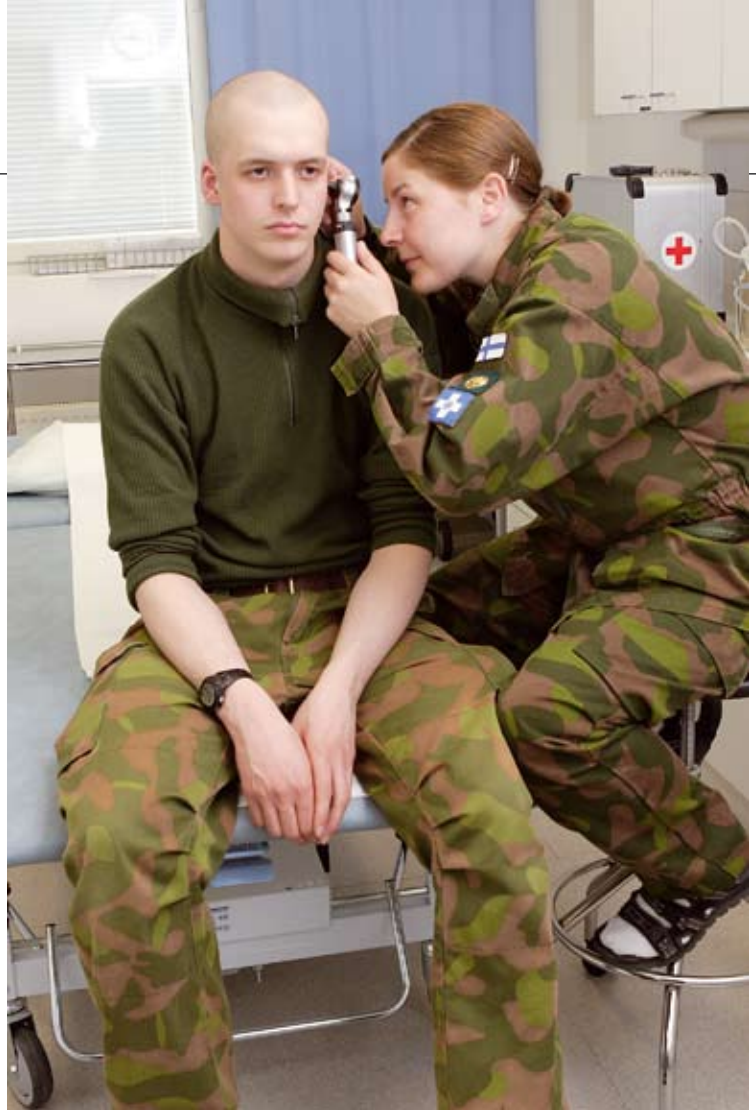
Kansainvälisen lääkintähuoltokoulutuksen määrä on kasvanut. Yhteistyötä tehdään sekä pohjoismaisella tasolla että Nato-johtoisessa yhteistyössä.

Puolustusvoimien lääkintähuolto tekee tutkimuksellista yhteistyötä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen ja Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kanssa lahjoitusprofessorien kautta. Painopiste näissä tutkimusalueissa on nuorison ja reserviläisten terveydentilan riskejä käsittelevässä tutkimuksessa. Muita yhteistyökumppaneita ovat mm. Työterveyslaitos ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Kutsuntalääkäreille apua

Ylilääkäri Kuronen sanoo, että palvelukseen astuvien varusmiesten terveydentilan ja palveluskelpoisuuden arviointijärjestelmää pitää edelleen kehittää.

– Liian moni nuori keskeyttää varusmiespalveluksen ensimmäisten viikkojen aikana. Olisi kaikkien osapuolten edun mukaista, että osattaisiin ajoissa paneutua

Puolustusvoimissa koulutetaan vuosittain noin 25 lääkintäreserviupseeria, 250 lääkintäaliupseeria ja 1 000 lääkintämiestä.

juuri niihin fyysisiin ja henkisiin syihin, jotka ovat palveluksen kannalta merkityksellisiä.

– Kehitettävää on sekä terveyskeskusten ennakkotarkastuksissa ja kutsunnoissa että joukko-osastojen saapumistarkastuksissa. Uuden asevelvollisuuslain mukaisesti edellytys palvelukelpoisuudelle on, ettei asevelvollinen palvelusaikanaan vaaranna omaa tai muiden palveluturvallisuutta.

– Yleisempiä syitä palveluksen keskeytykseen ovat henkiset syyt, alaraajojen kiputilat, selkävaivat ja erilaiset allergiat kuten astma. Sitä, että nuoret keskeyttävät palveluksen motivaation ja huonon kunnon takia, on pyritty vähentämään mm. peruskoulutuskauden pehmeämmällä aloituksella.

– Asevelvollisten lääkärintarkastuksiin saadaan tukea Sotilaslääketieteen Keskuselta, jonka sairaanhoitajat avustavat terveyskeskuslääkäreitä isommissa, yli 40 000 asukkaan taajamissa. Sotilaslääkintähuollon apua tarvitaan etenkin silloin, kun tarkastuksia tekevät ulkomaa-laistaustaiset lääkärit, joilla ei ole tietoa eikä kokemusta Suomen varusmiespalveluksesta.

– Myös kutsuntalääkärien koulutusta on tehostettu mm. yleisten lääkäripäivien yhteydessä, joita järjestetään Helsingissä, Turussa, Oulussa, Kuopiossa ja Tampereella. Tammikuussa 2010 Helsingin lääkäripäivillä esittelemme internet-pohjaisen koulutusohjelman, joka on laadittu ennako- ja kutsuntatarkastuksia tekeville lääkäreille, Kuronen kertoo. ■

Varusmiesten hampaiden kunto heikentynyt

– Palvelukseen astuvien alokkaiden hampaiden kunto on heikentynyt, sanoo lähes 30 vuotta Turun Pansion Laivastoasemalla varusmiesten hampaita hoitanut hammaslääkäri, lääkintäkomentaja **Erik Gråhn**.

Eräänä syynä hampaiden kunnon heikkenemiseen Gråhn näkee kunnallisen hammashoidon säästöt ja syyhygienian yleistyvän laiminlyönnin.

Hammaspesusta valistettiin tehokkaasti vielä 1970-luvulla ja se tuotti tulosta. Hampaiden harjaus kaksi kertaa päivässä fluorihammastahnalla riittää,

© Kirsti Helin

Turun Pansion Laivastoasemalla varusmiesten hampaista pidetään hyvää huolta. Kuvassa hammaslääkäri Erik Gråhn, hammashoitajana lääkintämies Niko Tomberg ja potilaana tykkimies Tuukka Alanko.

© Kirsti Helin

– Käytössämme ovat hyvät vastaanottotilat ja uusimman tekniikan mukaiset laitteet, kertoo hammaslääkäri Erik Gråhn tyytyväisenä.

mutta se jää nykyään liian monelta tekevämmä. Kansainvälisessä vertailussa suomalaiset pojat ovat hännillä, kun tutkitaan intoa harjata hampaista: vain kolmannes suomalaisista pojista harjaa hampaansa kaksi kertaa päivässä.

– Nuorilla miehillä hammaslääkärikäynteihin tulee usein parin–kolmen jopa neljän vuoden katkos peruskoulun jälkeen ennen armeija-aikaa, ja se näkyy myös hampaiden kunnossa. Nuorilla on nykyisin entistä enemmän isoja reikiä ja hammaskiveä, Gråhn harmittelee.

Armeijassa hampaat kuntoon

Puolustusvoimien hammashuolto tarjoaa varusmiehille terveyskeskushoittoa verrattavan perushoidon varuskunnissa sekä erikoishammashoidon joko varuskunnas-

sa tai ostopalveluina muualta. Hoidossa etusijalla ovat ne varusmiehet, joilla hoitamattomat hampaat ovat riski hammasperäisille yleisinfektioille palveluksen aikana.

– Merivoimissa kaikille alokkaille suoritetaan hammastarkastus, ja kukin saa kirjallisen lausunnon hampaidensa kunnosta sekä suosituksen jatkotoimenpiteistä. Alokkaille pidetään myös hammahuollon oppitunti, jossa kerrotaan suun sairauksista sekä hampaiden hoidon tärkeistä ja hoitotavoista.

Hammaslääkäri Erik Gråhnin mukaan ne, joilla on hyvät hampaat, käyvät ahkeraan vastaanotolla vaikkapa hammaskiven poistossa, mutta ne, joilla on huonot hampaat, eivät valitettavasti haakeudu hammashoittoon siinä määrin kuin toivoisi.

– Jokainen varusmies voi tulla akuutissa tapauksessa vastaanotolle aamulla ilman ajanvarausta, ja ajanvarauksella hammaslääkäriin pääsee yleensä viimeistään seuraavalla viikolla. Erikoishammashoitoa vaativat potilaat lähetetään joko Upinniemen sukirurgin tai siviilipuolen ostopalveluhammaslääkäriin vastaanotolle. Oikomishoitoja ei voida tehdä palvelusaikana niiden pitkäkestoisuuden takia, mutta oikomishoidon ollessa kesken annetaan varusmiehelle mahdollisuus käydä oikojalla palvelusaikana.

– Merivoimissa laivoilla palvelevien hammaslääkäriajat pyritään sovittamaan purjehdusaikataulujen mukaan. Laivalla kaikilla on oma tärkeä tehtävänsä. Jos esimerkiksi laivan ainoa kokki on varusmies, alus odottaa kunnes kokki saadaan palvelukseen ja lähtee vasta sitten harjoitukseen.

Puolustusvoimien hammashoidon ensisijaisena kohderyhmänä ovat varusmiehet, mutta akuuteissa tapauksissa hoitoa annetaan myös muille varuskunnassa työskenteleville.

– Erytisen mielenkiintoisen ryhmän hammashoidollisesti muodostavat Meri-

voimien sukeltajat, kertoo Gråhn, joka itsekin harrastaa aktiivisesti laitesukellusta.

Kokelasaika venyi elämäntyöksi

Erik Gråhn astui varusmiespalvelukseen valmiina hammaslääkärinä vuonna 1980. Lääkintäreserviupseerikoulun jälkeen hän siirtyi lääkintäkokelaaksi Laivastoon Pansioon.

– Kotiuduttuani vuonna 1981 tarkoitukseni oli jatkaa vielä vuoden verran varuskunnan hammaslääkärinä. Oli kuitenkin niin hienoa palvella ”sinitakkien” joukoissa Merivoimissa, että päätin jäädä pidemmäksi aikaa – ja ensi vuonna tulee täyteen 30 vuotta.

Hammaslääkäriin näkökulmasta puolustusvoimat on hyvin aikaansa seuraava työnantaja.

– Vastaanotolle olemme voineet hankkia uusinta tekniikkaa edustavat laitteet ja hammashuollon tarveaineet tilaamme joustavasti suoraan kahdelta sopimustoimittajalta. Toimitilamme Pansion kasarmirakennuksessa on peruskorjattu joitakin vuosia sitten, ja Rakennuslaitos pitää ne hyvässä kunnossa.

Myös työnantajan tarjoamiin koulutusmahdollisuuksiin Gråhn on ollut tyytyväinen.

– Puolustusvoimien hammaslääkäreille järjestetään omaa koulutusta, ja voimme myös halutessamme osallistua alamme muihin koulutustapahtumiin siviilipuolella. Omasta aktiivisuudesta on kiinni, mihin osallistuu. Itse käyn parisen kertaa vuodessa täydennyskoulutuksessa.

Vastaanotolla Erik Gråhnin apuna on aina yksi lääkintämiehen koulutuksen saanut varusmies.

– Nuoret varusmiehet ovat loistavia potilaita, ja työilmapiiri Merivoimissa on erinomainen ja kaikki olemme ikään kuin samalla laivalla. Tärkeitä ovat myös merellinen ympäristö – ja ehdottomasti sini-set univormut, Erik Gråhn nauraa. ■

Kauhavan Lentosotakoulu:

Päätuotteena Hornet-koulutuskelpoinen lentoupseeri

Sotilaslentäjän uralla valintaa ja karsintaa tapahtuu koko ajan peruskoulutuksesta alkaen. – Meidän päätuotteemme on Hornet-koulutuskelpoinen lentoupseeri, tiivistää Kauhavan

Lentosotakoulun apulaisjohtaja everstiluutnantti **Markus Renko**.

Ilmavoimien Lentävälle varusmieskurssille hakee vuosittain 500–700 nuorta miestä ja naista, joista moniportaisen

valintakokeen jälkeen koulutukseen valikoituu 40 henkilöä. Lentäjältä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa ja näkökykyä, mutta tärkeitä ovat myös ”strategiset mitat” eli selän istumapituus ja reiden

pituus – koneissa ei ole yhtään liikaa tilaa.

Markus Renko toteaa, että tyypilliseen lentäjäprofiiliin kuuluvat myös tietty poikamaisuus ja pilke silmäkulmassa.

Varusmiehet saavat lentokoulutuksen Tikkakoskella Ilmasotakoulussa, jossa koulutuskalustona ovat Vinka-potkurimoottorikoneet. Asepalveluksen

suorittaneista valitaan vuosittain 16 sotilasuralle haluavaa jatkokoulutukseen Ilmavoimien ohjaajalinjalle. Kadettikoulun kaksi ensimmäistä vuotta opiskellaan Santahaminassa ja Tikkakoskella, ja kolmanneksi vuodeksi opiskelijat siirtyvät Kauhavan Lentosotakouluun.

– Kauhavalla koulutuskalustona ovat kaksipaikkaiset Hawk-suihkuharjoitus-

VALMIUS KANSAINVÄLISEEN LENTOKOULUTUKSEEN.

© Lentosotakoulu/Maria Härkönen

Lentosotakoulu sijaitsee Kauhavan kaupungin keskustan tuntumassa.

© Kirsti Helin

koneet, joilla opiskelijat lentävät noin 70 tuntia, ja lisäksi he harjoittelevat 30 tuntia lentosimulaattorissa. Kadettikoulusta valmistuneet luutnantit jäävät vielä vuodeksi Kauhavalle lentämään Hawkeilla yhteensä noin 130 tuntia, minkä jälkeen he ovat valmiit siirtymään Hornet-hävittäjäkoulutukseen joko Karjalan Lennostoon Kuopioon, Lapin Lennostoon Rovaniemelle tai Satakunnan Lennostoon Pirkkalaan, Markus Renko kuvaa. Tähän mennessä sotilaslentäjän tutkinnon on suorittanut kaksi naisupseeria.

Hawk-kalustoa uudistetaan

Kauhavalla on pitkät perinteet lentokoulutuksessa. Lentosotakoulu aloitti toimintansa Kauhavalla vuonna 1929, ja sotiin mennessä oli koulutettu yli 250 ohjaajaa. Talvi- ja jatkosodan aikana saavutetut 1 700 ilmavoittoa ovat todisteena onnistuneesta koulutuksesta. Alkeiskoulutuskoineina ovat vuosien varrella olleet Viima, Stieglitz, Safir ja Vinka sekä suihkuharjoituskoneina Fouga ja Hawk.

Markus Renko kertoo, että lentokoulutusta kehitetään jatkuvasti ja nykyisin Kauhavan Lentosotakoulu on yksi Euroopan kehittyneimmistä sotilaslentokoulutuksen keskuksista. – Myös Kauhavan sijainti on ihanteellinen ohjaajakoulutukseen. Kaupallista liikennettä on vähän, joten ilma-

Ilmavoimien ohjaajalinjalle valitaan vuosittain 16 kadettia, jotka kolmanneksi vuodeksi tulevat opiskelemaan Kauhavalle.

tilasta ei tarvitse kilpailla. Kiitoradalta noustuaan koneet ovat parissa minuutissa varsinaisella harjoitusalueella.

– Parhaillaan on käynnissä Hawk-kaluston elinkaaripäivitys. Sveitsistä on hankittu yhteensä 18 Hawk-konetta, joilla nykyistä konekantaa uudistetaan siten, että jatkossa käytössämme on noin 30 modernia Hawk-koulutuskonetta. Kaluston elinkaaripäivitys takaa edellytykset tehokkaan ja laadukkaan Hawk-lentokoulutuksen jatkumiselle Kauhavalla aina 2030-luvulle asti.

Ilmavoimien pitkäaikainen yhteistyökumppani Patria tekee Hawk-koneiden modifioinnit ja isommat huollot. Lentosotakoulun oma lentokonekorjaamo vas-

taa pienemmistä huolloista ja siitä, että käytössä on riittävästi koulutuskalustoa.

Hawk-kaluston modernisoinnin lisäksi Patria tukee Lentosotakoulun ohjaajakoulutusta antamalla Hawk-simulaattorinonopetusta ja teoriakoulutusta.

Ulkomaiset oppilaat tervetulleita

Kauhavan Lentosotakoulun kalusto ja koulutusjärjestelmä ovat herättäneet myös muiden Euroopan maiden kiinnostuksen lähettää omia sotilaslentäjiään Suomeen koulutettaviksi.

Lentosotakoulu on vastannut haasteeseen. – Olemme valmistelleet kansainvälistä koulutusta yhteistyössä Patrian

kanssa ja Nordic Pilot Training Centre (NPTC) on valmis ottamaan ulkomaisia asiakkaita. Opettajat ovat valmistautuneet kansainväliseen opetukseen, koulutusmateriaalit on käännetty englanniksi, ja radioliikenteessä on siirrytty englannin kielen käyttöön. Meille on myös tärkeää kouluttaa suomalaiset sotilaslentäjät kansainväliseen toimintaan, apulaisjohtaja Renko painottaa.

– Ulkomaisten opiskelijoiden tulo ei ole kuitenkaan mikään kynnyskysymys Lentosotakoulun toiminnalle. Jos ulkomaisia opiskelijoita ei tule, on lentosotakoulutus täällä turvattu kotimaisinkin voimin. ■

Kauhavan varuskunta Pohjanmaan tärkeä tukikohta

Puolustusvoimien toimipisteiden väheneminen Pohjanmaalla on vahvistanut Kauhavan Lentosotakoulun roolia maakunnallisena tukikohtana.

Lentosotakoulu sijaitsee Etelä-Pohjanmaan lakeuksilla Kauhavan keskustan tuntumassa. Matkaa Seinäjoelle on 40 ja Vaasaan 80 kilometriä. Varuskunta on yksi Suomen vilkkaimmista lentokentistä. Vuosittain laskeutumisista on yli 6 000.

Lentokoulutuksen lisäksi Kauhavalla koulutetaan kutsuntojen kautta tulleita varusmiehiä tukikohtan monipuolisiin tehtäviin.

Tukikohtakomppania antaa alokasajan peruskoulutuksen sekä miehistön jatkokoulutuksen, joka kattaa sotilaspoliisi-,

sotilaskeittäjä-, lääkintä-, kuljetus- ja vartiointitehtävät. Aliupseerikursseilla koulutetaan Ilmavoimia palvelevat sotilaspoliisit. Varusmiesten keskivahvuus on 195 ja maksimivahvuus 320.

Lentosotakoulussa työskentelee 250 henkilöä, joista sotilaita on 200 ja siviilejä 50. Yhteistyökumppanit mukaan lukien varuskunnassa työskentelee 310 henkilöä, ja varuskunta onkin merkittävä työllistäjä Etelä-Pohjanmaalla.

Aktiivista reserviläistöimintaa

Vapaaehtoinen maanpuolustusyhteistyö on perinteisesti ollut Pohjanmaalla vahvaa. MPK ry:n kurssuja pidetään Lentosotakoululla vuosittain noin 50, eli käytännössä joka viikonloppu joulua ja juhannusta lukuun ottamatta. Lentosotakoulu varustaa ja huoltaa myös alueen kolmea Maakuntakomppaniaa.

Lentosotakoulu vastaa myös viranomaisavun laajentuvien haasteisiin. – Meille tulee vuodessa noin 50 virkaaputehtävää, kertoo Lentosotakoulun apulaisjohtaja Markus Renko.

– Tyypillinen toimeksianto on sotilasaräjähteiden raivaus. Tänä vuonna erikoiskoulutetut raivaajamme ovat mitätöineet jo 25 räjähdettä, jotka ovat yleensä olleet talojen ylisiltä löytyneitä vanhoja ”sotamuistoja”. Muita poliisin tilaamia virkaaputehtäviä ovat kadonneiden etsintä ja liikenteen ohjaus. Myös tulipalojen sammutustyöhön annamme tarvittaessa apua.

Yhteistyö Kauhavan kaupungin ja alueen väestön kanssa on tiivistä. Vuosikymmenten saatossa Lentosotakoulun koneet ovat muodostuneet olennaiseksi osaksi lakeuden maisemaa ja kaupungin imagoa.

Vanha rakennuskanta vaatii jatkuvaa korjaamista

Everstiluutnantti Renko pitää Kauhavan varuskuntaa rakenteellisesti toimivana ja hyvin nykyiseen toimintaan soveltuvana. Jonkin verran ongelmia aiheuttaa va-

Varuskunnan rakennukset ovat pääosin rakennettu 1920- ja 1930-luvulla. Linnakasarmi on yksi kauneimmista rakennuksista.

– Rakennuksia on korjattu vuosi vuodelta ja seuraavaksi peruskorjattavaksi tulee taustalla oleva ruokala-sotilaskoti-keskusvarastorakennus, kertoo Rakennuslaitoksen paikallispäällikkö Kauko Patteri.

rastotilan riittämättömyys, kun varastot ovat hajallaan ja varastoitavan materiaalin määrä kasvaa.

– Rakennukset ovat hienoja ja niiden ylläpito on vaativa tehtävä, josta Rakennuslaitos on selvinnyt hyvin. Vanhoja rakennuksia on korjattu pietteillä vastaamaan nykyvaatimuksia, ja paikat on pidetty hyvässä kunnossa.

– ”Pohojalaaseen” tapaan varuskunnassamme näkyy työn jäljessä tunnontarkuus eikä puolinaista hyväksyä. Toinen valtimme on yritteliäisyys: ”ei tarte auttaa” kuuluu leikkisä avunpyyntö työkaverille, kehaisee itsekin Kauhavalta kotoisin oleva Markus Renko.

Lentosotakoulun rakennukset ovat pääosin 1920- ja 1930-luvulta. Rakennuslaitoksen paikallispäällikkö **Kauko Patteri** kertoo, että vanhat rakennukset ovat olleet teknisesti haasteellisia korjattavia.

– Museoviraston suojeleamat rakennukset on mm. maalattu perinteisillä kalkkimaaleilla. Kalkkimaalia on onneksi ollut vielä saatavilla ja perinteisen maalaustekniikan taitavia maalareitakin on löytynyt.

– Varuskunnan viimeaikaisia isompia rakennustöitä ovat olleet varavoimalan rakentaminen, lennonjohtorakennuksen peruskorjaus ja polttoaineaseman muutostyöt. Kasarmien peruskorjausta kuten ilmastoinnin tai pesutilojen uusimistöitä tehdään jatkuvasti. Ensi vuonna ryhdytään peruskorjaamaan vuonna 1970 valmistunutta ruokala-sotilaskoti-keskusvarastorakennusta.

Rakennuslaitoksen paikallistoimistossa Kauhavan varuskunnassa työskentelee

20 henkilöä: paikallispäällikön lisäksi tekninen päällikkö, energiapäällikkö, LVIS-vastaava, kunnossapitorakennusmestari, siivoustyönjohtaja, sihteeri sekä LVIS-asentajia, kiinteistöhoitajia, kunnossapitoammattilaisia ja siivoojia.

– Urakoitsijoiden saatavuus Pohjanmaalla on tällä hetkellä hyvä. Vuosikorkauksiin meillä on kumppanit, ja oma henkilöstömme tekee pienemmät korjaustyöt. Kaikkiin varuskunnan ylläpito- ja rakennustehtäviin voimme tarjota asiantuntija-apuamme. Piha-alueiden hoito on jaettu oman väen ja ulkopuolisten urakoitsijoiden kesken. Omia siivoojia on neljä turvaluokitelluissa kohteissa ja muissa kohteissa käytetään ISS:n siivouspalveluja.

– Kauhavan Lentosotakoulussa on reipasta meininkiä ja lentäjät ovat nopeita kavereita, joiden kanssa on helppo tulla toimeen, Kauko Patteri toteaa. ■

© Lentosotakoulu/Maria Härkönen

Lentosotakoulussa järjestetään kerran vuodessa Avoimet päivät, jolloin myös koululaiset pääsevät tutustumaan lentokoneisiin.

Varuskuntiin siivoojia yksityissektorilta

Marraskuun alusta lähtien useiden puolustuskiinteistöjen siisteydestä ovat huolehtineet ISS Palvelut Oy:n siivoojat.

Puolustushallinnon rakennuslaitos on ulkoistanut yhteensä noin sata siivous-

tehtävää ISS:lle neljän vuoden puitesopimuksella. Rakennuslaitoksesta siirtyi ISS:n palvelukseen 38 henkilöä ja heidän lisäksi ISS Palvelut on palkkaamassa puolustusvoimien kohteisiin noin 60 uutta työntekijää.

Sopimuksen myötä ISS:lle tuli siivotavia puolustuskiinteistöjä yhteensä noin 500:ssa kohteessa: kasarmeja, muonituskeskuksia, sosiaali-tiloja ja tarvittaessa myös leirialueita ympäri Suomea lukuun ottamatta Uttamaata.

© Risto Laine

Sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa vasemmalta Timo Mäkelä (Rakennuslaitos), Peter Westermarck ja Kalevi Rajala (ISS), Pekka Salojärvi (Rakennuslaitos), Sirpa Huuskonen (ISS), Jaana Koivurinne ja Ritva Peura (Rakennuslaitos), Kari Virta (ISS), Tuula Koskinen ja Markku Toivanen (Rakennuslaitos/JHL) ja Aarne Martikainen (ISS).

– Alueelliset koulutus- ja perehdyttämistilaisuudet ovat auttaneet rakentamaan tulevaa yhteistyötämme ISS:n kanssa, sanoo Tuula Koskinen Rakennuslaitoksesta.

– Puolustuskiinteistöjen siivouksen kilpailuttaminen oli hyvin johdettu ja toteutettu projekti, josta kumpikin osapuoli varmasti oppi paljon, toteaa ISS:n Kalevi Rajala.

Ulkoistaminen on osa valtion tuotavuusohjelmaa, joka edellyttää myös Rakennuslaitoksessa henkilötyövuosien vähentämistä. ISS:n palvelukseen siirtyville siivoojille turvataan neljän vuoden ajan irtisanomissuojaa ja samat työsuhteet, jotka heillä oli Rakennuslaitoksessa.

Rakennuslaitoksen oman henkilökunnan siivottaviksi jäävät ne turvaluokitellut kohteet, joista on sovittu puolustusvoimien kanssa. Rakennuslaitoksella on itsellään edelleen 210 siivoustehtävää mukaan lukien kohteiden siivouspäälliköt.

Uusi yhteistyökumppani tutuksi

Rakennuslaitos ja ISS Palvelut ovat järjestäneet yhteistyössä siivoushenkilöstön ”Uusi yhteistyökumppani tutuksi” -koulutustilaisuuksia eri puolilla maata. Tilaisuuksia on ollut kymmenkunta ja kuhunkin on osallistunut keskimäärin 30 henkilöä – sekä Rakennuslaitoksen että ISS:n henkilöstöä.

– Päivän aikana on esitelty puite- ja palvelusopimuksen sisältöä ja tutustuttu toinen toisiimme. Myös muutoksen kohtaamiseen liittyviä asioita on työstetty psykologin johdolla, kertoo siivouspalvelujen johtava asiantuntija **Tuula Koskinen** Rakennuslaitoksesta.

– Tällaiset heti sopimuskauden alussa järjestettävät tilaisuudet rakentavat osaltaan hyvää yhteistyötä.

– Rakennuslaitoksesta meille siirtyvät siivoojat ovat erittäin ammattitaitoisia ja heillä on alan ammattitutkinto, toteaa ISS:n puolesta sopimusneuvotteluja johtanut seniorikonsultti **Kalevi Rajala**.

– ISS:n toimintaan heidät perehdytetään kuten kaikki uudet työntekijämme. Jokaisen kanssa käydään läpi tehtäväkohtaiset asiat, ja alkuvaiheessa kukin saa myös henkilökohtaisen kummin, jolta voi tarvittaessa kysyä neuvoa.

Selkeä kilpailutusprosessi

Siivouspalvelujen kilpailutusprosessi kesti kaikkiaan lähes vuoden ja vaati kymmeniä kohdekäyntejä ja neuvotteluja.

– Parhaimmillaan ISS:ltä oli mukana lähes 50 henkilöä. Osa henkilöistä kier-

Suomen suurin siivousyritys

ISS Palvelut Oy on Suomen suurin siivouspalveluja tuotava yritys. Yhtiön palveluksessa on 12 000 henkilöä, joista siivoojia on 7 000. Viime vuonna ISS:n 472 miljoonan euron liikevaihdosta siivouspalvelujen osuus oli noin 40 prosenttia. Yrityksen muita palveluja ovat toimistopalvelut, kiinteistöhuolto, tekniset palvelut ja rakennuttaminen, ruokailupalvelut ja turvallisuuspalvelut.

ISS:llä on toimintaa lähes 50 maassa ympäri maailmaa, ja konsernin palveluksessa on kaikkiaan 470 000 ihmistä. Pääkonttori sijaitsee Tanskassa. Yrityksen palveluvalikoima vaihtelee maakohtaisesti, mutta suurin ja tunnetuin palveluista on siivous. ISS aloitti alun perin toimintansa vuonna 1901 vartiointiyrityksenä. Lyhenne ISS tulee sanoista Integrated Service Solutions.

ISS:n siivouspalvelukonseptin tunnus on Q3E. Lyhenne tulee englanninkielisistä sanoista Quality, Employees, Environment ja Efficiency. Laatu, työntekijät, ympäristö ja tehokkuus ovat ISS:lle keskeisiä asioita siivoustyössä.

siivouskohteissa, osa työstä tarjouksia ja lisäksi käytössä oli ISS:n lakiosaston, talousosaston ja henkilöstöosaston asiantuntemus, Kalevi Rajala kertoo.

– Rakennuslaitos oli jäsentänyt hankintaprosessin hyvin ja ammattitaitoisina sopimusneuvottelujoina Rakennuslaitoksen asiantuntijat toivat selkeästi esille, mitä tulevalta siivouspalvelujen tuottajalta edellytetään, Rajala kehuu.

Rakennuslaitoksessa määriteltiin siivouspalvelujen laatuvaatimukset Kiinteistöpalvelujen yleisten laatuvaatimusten eli KiinteistöRYL 2009:n periaatteiden mukaisesti käyttäen 1–5 laatuluokkaa. Niiden avulla tehtiin tarjouspyynnöt ja saatiin vertailukelpoiset tarjoukset. Neljä mapillista käsittävissä puitesopimuksessa on tarkasti määritelty mm. ylläpito-

siivous, perussiivous ja eri puhtaustasot tilatyypeittäin sekä tietysti Rakennuslaitoksen ja ISS:n väliset vastuurajat.

– ISS:n siivoojia on työskennellyt jo aikaisemminkin muutamissa puolustuslaitosten kohteissa, mutta nyt meidän on täytynyt perehtyä paljon laajemmalla rintamalla puolustusvoimien turvamääräyksiin. Vaitiolositoumukset tehtiin jo sopimuksen neuvotteluvaiheessa niiden ISS:läisten osalta, jotka tutustuivat siivouskohteisiin ja osallistuivat tarjouksen laatimiseen. Myös turvallisuusauditoinnit tehtiin tarjousvaiheessa.

ISS:n ja Rakennuslaitoksen välisen sopimuksen arvo on noin 23 miljoonaa euroa. Kalevi Rajala toteaa, että sopimus on ISS:lle yksi tämän vuoden merkittävimmistä. ■

© ISS/Karoliina Leikari

Uusi yhteistyökumppani tutuksi -tilaisuudessa Mehiläisen työterveyspsykologi Anne Hyvén puhumassa muutoksen hallinnasta.

Työpaikkana kiehtova Isosaari

© Kirsti Helin

– Elän täällä saarella nyt elämäni onnellisinta aikaa. Työpäivän päätteeksi voin istuskella rantakallioilla ja nauttia edessä avautuvasta aavasta merestä tai lähteä metsäpoluille treenaamaan maratonia varten, kuvailee Rakennuslaitoksen siivoaja Raija Moilanen elämäänsä Isosaaren sotilaslinnakeella Helsingin edustalla.

Raija Moilanen aloitti keväällä 2009 Isosaaren linnakkeen siivoajana eikä ole päivääkään katunut saarelle muuttoaan. Aikaisemmin hänen siivouskohteinaan olivat olleet Rakennuslaitoksen keskusyksikkö Unioninkadulla ja Pääesikunnan viestintäosasto Korkeavuodenkadulla.

– Tuntui haikealta jättää edellinen työ, koska viihdyin siinä todella hyvin. Olin kuitenkin jo jonkin aikaa ollut kiinnostunut Isosaaren siivoajan paikasta, ja kun edellinen siivoaja oli jäämässä eläkkeelle, lähetin heti sähköpostia esimiehelleni. Tehtävän hakuun kannusti myös tieto siitä, että Rakennuslaitoksen keskusyksikkö muuttaa vuoden 2011 alussa Haminaan ja sitä myöten entinen työpaikkani katoaisi.

Viikkoasunnokseen Raija vuokrasi pienen kaksion linnakkeen rantasauunan yläkerrasta. Viikonloput hän viettää

– Isosaari on loistava paikka tehdä töitä ja nauttia ympäröivästä merestä ja lenkkimaastosta, kehuu linnakkeen siivoaja ja intohimoinen maratoonari Raija Moilanen.

mantereella yhdessä avomiehensä kanssa, mutta joulua he ovat jo suunnitelleet viettävänsä Isosaarella. Saarella Raijan seurana on kissa, ja myös tyttären 4-vuotias poika on silloin tällöin mummin ilona.

– Oma rauha ja itsenäinen työ ovat täällä parasta. Työaikani on puoli seitsemästä kolmeen ja työni voin vapaasti suunnitella itse, kunhan kaikki rakennukset – ruokala, kasarmi, sairastupa ja saunarakennus – tulevat siivotuiksi.

Uutta siivousoppia varusmiehille

– Aikaisempi työni oli ”siistiä sisätyötä” eli toimistosiiivoamista. Täällä taas on paljon enemmän lattioiden pesemistä, kun ulkoa kantautuu jatkuvasti rapaa sotilaiden saappaissa. Mutta täytyy kuitenkin sanoa, että kyllä nämä sotilaat ovat siistiä ja huomaavaista väkeä.

Raija Moilanen on saanut jo paljon näkyvää aikaiseksi uudessa työpaikassaan. Kun uudet alokkaat astuivat palvelukseen viime heinäkuussa, hän pääsi heti tuoreeltaan kouluttamaan varusmiehiä uusille siivoustavoille. Kasarmin siivouskomero onkin nyt tip-top-järjestyksessä. Oveen on ilmestynyt vihko, johon kulloinenkin päivystäjä kirjaa komeron siisteyden.

Raija piti varusmiehille heti alkajaisiksi myös siivouskoulutuksen, jossa hän opasti mm. mikrokuituliinan käyttöä.

– Mikrokuituliina on hyvä keksintö: ei tarvitse turhaan lotrata veden kanssa.

Linnakkeen päällikkönä syyskuun alusta lähtien toiminut kapteeniluutnantti **Klaus Fromholz** pitää tärkeänä, että varusmiehille annetaan myös siivouskoulutusta.

© Kirsi Heini

Varusmiehet siivoavat edelleen omat tupansa. Tykkimies Johannes Koskinen esittelee varusmiehen siivousvälineitä: mikrokuituliinalla on korvattu perinteinen SA-moppi.

Isosaari palveluspaikkana

Isosaaren pinta-ala on noin 76 hehtaaria. Pääosin tämä Metsähallituksen hallinnoima saari on havumetsää. Isosaaren linnoittaminen aloitettiin vuonna 1913. Raskaat ja järeät patterit valmistuivat 1915. Siitä lähtien Isosaaren linnakkeella on ollut merkittävä asema Suomen rannikkotyökistön kehittämisessä ja pääkaupunkiseudun puolustamisessa.

Isosaari on osa Suomenlinnan rannikkorykmenttiä ja kuuluu Suomenlahden meripuolustusalueeseen. Linnakkeella annetaan alokaskoulutusta ja peruskoulutuksen jälkeen miehistön erikois- ja joukkokoulutusta.

Kaikki linnakkeella palvelevat varusmiehet saavat koulutuksen vesielementtiin, joka vaikuttaa saariston jokapäiväiseen elämään. Merivalvonta- ja vartiomieskurssin miehistö saa rauhanajan koulutuksensa, jossa painotetaan vedenalaista valvontaa ja sotilaskohteiden suojaamista.

Rannikopatterikurssilla miehistö koulutetaan kiinteän rannikkotyökistön pääkaluston käyttöön. Osa rannikopatterikurssista saa meritulenjohtokoulutuksen ja osa koulutetaan huollon erikoistehtäviin.

Rannikkojalkaväkimieskurssilla koulutetaan sodanajan kohteiden suojaamiseen kivääri- ja kranaatinheitinmiehiä, joiden ammattitaitoon kuuluu kyky toimia saariston erikoisolosuhteis-

sa. Aseseppäkurssilla miehistö perehdytetään linnakkeen kevyiden ja raskaiden aseiden huoltoon ja korjauksiin.

© Puolustusvoimat/Klaus Fromholz

Ensiapu- ja evakuointiharjoitus Isosaaren Linnakkeella.

– Toki jokainen tietää tai ainakin luulee tietävänsä, kuinka siivotaan, mutta on hyvä saada jossain vaiheessa myös ammatti-ihmisen opastusta.

Linnakkeen päällikkö Fromholz asuu myös viikot Isosaarella.

– Palvelin täällä jo aikaisemmin viisi vuotta, jonka jälkeen työskentelin vuoden ulkomailla ja vuoden Suomenlinnan Rannikkorykmentin esikunnassa. Olen erittäin tyytyväinen, kun pääsin tänne takaisin. Erilaisuus tekee tästä palvelupaikasta kiehtovan.

Siivousvälineet viimeisen päälle

Raija Moilanen on ollut Rakennuslaitoksen palveluksessa neljä vuotta, mutta siivousalalla noin 15 vuotta useamman eri yrityksen palveluksessa. – Kun tulin Rakennuslaitoksen palvelukseen, oli kuin olisin astunut uuteen valtakuntaan: kaikki siivousvälineet ovat todella viimeisen päälle.

Isosaarella Raija sai heti alkuun käyttöönsä nykyaikaiset, työskentelyä tehostavat koneet ja välineet. – Rakennuslaitoksen huoltomiehet ovat täällä olleet myös hyvin avuliaita, jos olen tarvinnut jossakin apua. Kun kerran mainitsin, etten saa monitoimikonetta kulkemaan kynnyksen yli, sain jo heti seuraavana päivänä mittojen mukaan tehdyn kynnykselyn.

Saarella kiinnitetään erityistä huomiota jätteiden syntyyn, lajitteluun ja käsittelyyn. Jätteen vähentämiseksi Rai-

ja on esimerkiksi poistanut muovipussit roskakoreista ja auttaa varusmiehiä roskakorien pesussa.

Varusmiehiä opastetaan myös jätteen lajittelussa ja kierrätyksessä. Saarella kaikki roskat kerätään ja lajitellaan käsin, joten siinä nähdään konkreettisesti, mitä ja miten paljon jätettä syntyy. Biojätteet kompostoidaan saarella ja muut jätteet kuljetetaan mantereelle. Saarella on myös oma jäteveden puhdistamo.

Vakituiset asukkaat harvassa

Linnakkeen henkilökunnasta parikymmentä asuu viikot saarelle rakennetuissa rivitaloasunnoissa. Siviilejä saarella ei asu vakituisesti muita kuin yksi kalastajaparikunta. Takavuosina asukkaita oli lähes sata ja saarella toimi myös oma koulu.

Rakennuslaitoksen huoltomies **Risto Pakarinen** asui aiemmin perheineen

saarella yhteensä 16 vuotta, ja hän kertoo, että kun asukkaita oli enemmän, oli myös paljon yhteistä tekemistä. Talkootyönä rakennettiin mm. 9-reikäinen golfkenttä. Kenttää pidetään edelleenkin kunnossa mutta nykyään lähinnä saarella vierailuvia varten.

Raija Moilanen ylistää saaren luontoa ja erinomaisia, mutta jokseenkin lyhyitä juoksureittejä. – Valoisaan aikaan lähdin joka aamu lenkille jo viideltä, mutta aamujen pimetessä juoksulenkit ovat siirtyneet iltaan. Pakkasrajana on miinus 15 astetta.

– Ensi kesän tähtäimessä ovat ainakin Tukholman maraton sekä City-maraton ja Pääkaupunkijuoksu Helsingissä. Olen myös luvannut itselleni osallistuvani New Yorkin maratonille kun täytän viiden vuoden kuluttua 60 vuotta, edellyttäen että saan olla terveenä. ■

Rakennuslaitoksen puutarhavälinevarasto on Isosaaren "Hiltton".

Pohjoismainen yhteistyö laajenee puolustuskiinteistöjen saralla

Pohjoismaisen yhteistyöelimen Nordisk Forsvarsbyggin uusiina työryhminä ovat aloittaneet Energiaryhmä sekä BuildingSmart-ryhmä, joka perehtyy rakentamisen BIM-tietomallinnukseen (Building Information Modeling) ja rakennusten elinkaarikustannusajatteluun (Life Cycle Cost, LCC). Syyskuisessa Nordisk Forsvarsbyggin vuosikokouksessa tutustuttiin BuildingSmart-mallin mukaan Tanskassa toteutettuun sairaalaprojektiin.

– Pohjoismaisia workshoppeja järjestetään mm. suojarakentamisesta ja harjoitusalueiden ympäristöasioista. Ensi kevään aikana eri työryhmissä pohditaan mm. kulttuuriympäristöjen rakentamisen problematiikkaa sekä henkilöstöresursseihin ja vuorovaikutukseen liittyviä aiheita, kertoo pohjoismaista yhteistyötä Suomen osalta koordinoiva Rakennuslaitoksen arkkitehti **Margit Antikainen**.

– Pohjoismaisesta puolustuskiinteistöjen rakentamisesta ja ylläpidosta on kerätty jo muutaman vuoden ajan vertailevaa tietoa, jota täydennetään jatkuvasti.

Nordisk Forsvarsbyggin vuosikokous pidettiin syys-

kuun alussa Tanskassa, ja kokouspaikkana oli Sønderborgin linna Etelä-Jyllannissa. Suomesta kokoukseen osallistui yhteensä seitsemän henkilöä Puolustusministeriöstä, Pääesikunnasta ja Rakennuslaitoksesta. Kaikkiaan osanottajia oli nelisenkymmentä.

Ensimmäistä kertaa kokoukseen osallistuivat Ruotsin Fortfikationsverketin johtajana maaliskuussa 2009 aloittanut **Lena Jönsson** ja Tanskan Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjenesten johtajana kesällä 2009 aloittanut **Preben Elnef**.

Ruotsi, Norja ja Tanska ovat tehneet puolustuskiinteistöjen saralla yhteistyötä jo vuodesta 1973 lähtien, ja Suomi liittyi mukaan vuonna 1994. Viro ja Latvia tulivat mukaan toimintaan vuonna 2008, mutta heidän osallistumisensa ei ole ollut vielä kovin aktiivista.

– Vuosikokouksessa tehtiin päätös englannin käytöstä kokouskielenä, kiittelee Margit Antikainen. – Tämä helpottaa meidän suomalaisten osallistumista, sillä erityisesti tanskan ja norjan ymmärtämisessä on esiintynyt ajoittain vaikeuksia. ■

Nordisk Forsvarsbyggin vuosikokous pidettiin Etelä-Jyllannissa Sønderborgin linnassa.

Organisaatioiden johtajat Frode Sjursen Norjasta (vas), Lena Jönsson Ruotsista, Preben Elnef Tanskasta ja Pekka Salojärvi Suomesta.

Vuosikokouksen kunniaksi ammuttiin vanhalla tykillä kaksi kunnialaukausta.

Tuomas Forsberg

Pohjoismainen puolustusyhteistyö

Niistä historian vaihtoehdoista, jotka eivät toteutuneet, tiedetään usein varsin vähän. Kuvitellaan, että toteutunut historia oli enemmän tai vähemmän väistämätöntä eikä vaihtoehtoisia kehityspolkuja mietitä.

Yksi tällainen historian toteutumaton kehityspolku on ollut pohjoismainen puolustusliitto, josta käytiin vakavia neuvotteluja kolmen pohjoismaan, Ruotsin, Tanskan ja Norjan kanssa toisen maailmansodan jälkeen 1948-49. Pohjoismaista puolustusliittoa ei kuitenkaan syntynyt, vaan Norja ja Tanska liittyivät Natoon ja Ruotsi jäi puolueettomaksi.

Pohjoismaisen puolustusliiton kariutumiseen oli kaksi pääsyttä. Ensinnäkin Neuvostoliiton ja kommunismin uhkaa pidettiin niin suurena, etteivät pohjoismaat uskoneet pystyvänsä siihen omin neuvoin vastaamaan. Varsinkin Norjassa haluttiin varmistaa Yhdysvaltojen tuki. Toiseksi Yhdysvallat ei halunnut toimittaa aseita Naton ulkopuoliselle puolustusliitolle. Näin pohjoismainen puolustusliitto olisi jäänyt liian heppoiseksi, vaikka Ruotsilla tuohon aikaan eurooppalaisittain mahtavat ilmapuimat ja oma aseellisuus olikin.

Kylmän sodan aikana pohjoismaista puolustusyhteistyötä tehtiin lähinnä YK:n rauhanturvaamisen puitteissa. Pohjoismainen yhteistyö eli muuten kukoistuskauttaan, mutta turvallisuuspolitiikka oli suljettu sen ulkopuolelle.

Viime vuosien aikana ajatus pohjoismaisesta puolustusyhteistyöstä ja sen tiivistämisestä on virinnyt uudestaan. Kaikkien pohjoismaiden on etsittävä miten asevoimien ja maanpuolustuksen kustannustehokkuutta voidaan parantaa. Lisäksi etenkin norjalaiset ovat olleet huolestuneita arktisten alueiden turvallisuustilanteen muutoksesta. Jäätiköiden sulaminen yhdistettynä alueen luonnonvaroihin on lisännyt sotilaallista mielenkiintoa.

Pohjoismaiden puolustusvoimien komentajat ovat kartoittaneet kymmenittäin aloja, joilla pohjoismaat voivat puolustusyhteistyötään kehittää. Ulkoministerien Torvald Stoltenbergilta tilaama raportti esitti pohjoismaista yhteistyötä mm. Islannin ilmavalvontaan sekä yhteistä solidarisuusjulistusta.

Suuret pohjoismaiset yhteishankkeet ovat yleensä tuottaneet pettymyksiä. Ruotsalaiset eivät ole saaneet myytyä JAS Gripen -hävittäjiä sen paremmin Suomeen kuin Norjaankaan. Yhteispohjoismainen sukellusvenehanke meni monkään eikä helikopterihankinnoistaakaan selvitty tyylillä.

Kriisinhallinnassa ja monissa pienemmissä projekteissa pohjoismainen yhteistyö sen sijaan on toiminut hyvin. Pohjoismaisesta yhteistyöstä ei ole EU:n puolustusyhteistyön eikä Naton korvaajaksi mutta toisaalta EU ja Nato jättävät

tilaa pohjoismaisille hankkeille eivätkä järjestöt ainakaan ole pohjoismaisen yhteistyön esteenä.

Jos pohjoismainen puolustusliitto 60 vuotta sitten jäi toteutumatta siksi, että Neuvostoliiton uhka oli liian massiivinen eikä Yhdysvallat halunnut pohjoismaista puolustusyhteistyötä tukea, niin ainakin nämä kaksi asiaa ovat muuttuneet. Nyky-Venäjä ei ole Neuvostoliittoon verrattavissa oleva sotilaallinen uhka, mutta kuitenkin sellainen, jonka ainakin Norja ja Suomi joutuvat ottamaan sotilaallisissa uhka-arvioissaan huomioon. Yhdysvallat taas on valmis toimittamaan aseita pohjoismaille ja tukemaan alueellista puolustusyhteistyötä.

Pohjoismainen puolustusliitto tuntuu kaukaiselta ja nykyoloissa spekulatiiviselta. Jonkinlaisen yhteispohjoismaisen puolustusjärjestelyn saaminen aikaan on kuitenkin huomattavasti helpompaa ja todennäköisempää kuin pohjoismaisen valtioliitto, josta siitäkin on jo ehditty Pohjoismaiden neuvostossa keskustella erään ruotsalaisen tutkimusraportin innoittamana. ■

Kirjoittaja on Tampereen yliopiston kansainvälisen politiikan professori ja oli pohjoismaista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa pohtivan Stoltenberg-tiimin asiantuntijajäsen vuonna 2008.

Försvarsmakten måste förtjäna medborgarnas förtroende

Hur upprätthåller man medborgarnas positiva attityd till den allmänna värnplikten? Försvarsmaktens kommendör, general **Ari Puheloinen** sammanfattar svaret i ett enda ord: förtroende.

– I Finland har försvarsmakten en god samhällelig ställning och denna måste vi kunna bevara. Vi gör oss förtjänta av medborgarnas förtroende genom att ge de värnpliktiga en bra utbildning och befinna oss nära medborgarna. Centrala opinionsbildare och budbärare är de värnpliktiga – såväl beväringar som reserverter – samt vår egen personal.

General Puheloinen betonar förstås hos försvarsmaktens militära befälhavare att sköta de samhälleliga relationerna samt vikten av kommunikation i dagens samhälle. – Vi har en bild av ledning framifrån, utifrån vad det innebär i krig. Under normala förhållanden innebär ledning att ledaren befinner sig nära dem som man leder.

– Det frivilliga försvaret är också ett viktigt delområde. Försvarsmakten måste göra sitt för att se till att alla medborgare, framförallt kvinnorna, har en möjlighet att delta i det frivilliga försvaret.

Statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2009 drog upp riktlinjer för utvecklandet av försvaret som sträcker sig fram till mitten av nästa årtionde.

– Statsledningen borde även i fortsättningen dra upp riktlinjer för utvecklandet av försvarsmakten, på 8–10 års sikt.

Detta motiverar kommendör Puheloinen med att försvarsmaktens upphandlingsprogram tar flera år i anspråk från planering till verkställande; även personal-, organisations- och infrastrukturfrågor måste planeras med omsorg. Inom försvarsmakten har man under höstens lopp startat en utredning som syftar till att klargöra hur försvarsmakten bör utvecklas under den senare delen av 2010-talet. ■

Försvarsmaktens medicinalvård till stöd för samhället

Den moderna försvarsmaktens medicinalvård fungerar i ömsesidigt samarbete med den offentliga hälso- och sjukvården samt övriga myndigheter. – Partnerskapet med sjukvårdsdistrikten stärker också beredskapen inför undantagsförhållanden och agerandet i samband med storolyckor. Försvarsmakten har högklassig medicinalmateriel och medicinsk personal som kan upplåtas åt den civila hälso- och sjukvården vid en storolycka eller t.ex. en pandemisituation, berättar försvarsmaktens överläkare, medicinalgeneralmajor **Pentti Kuronen**.

Försvarsmakten inledde förberedelserna inför den epidemi som orsakas av svininfluensan, dvs. H1N1-viruset, med att uppdatera den beredskapsplan som uppgjordes inför den tidigare fågelinfluensan. Vid svåra sjukdomsfall är principen den att förlita sig på samarbetspartnerna och de erbjuds tillgång till bl.a. fältsjukvårdens respiratorer som är kontrollerade och står klara.

Försvarsförvaltningens byggverk har förberett sig inför epidemin genom att se över sin beredskapsplan samt precisera anvisningarna, t.ex. för att förbättra förvarfastigheternas hygiennivå.

I början av år 2006 inrättades i Lahtis Centret för militärmedicin som vid sidan av primärvård också ansvarar för utbildnings- och forskningsverksamheten inom försvarsmaktens medicinalvård. Centret ger anvisningar om förfarandet vid behandlingen av olika sjukdomar och för klassificeringen av tjänstgöringsduglighet.

Inom försvarsmakten utbildas årligen cirka 25 medicinalreservofficerare, 250 medicinalunderofficerare och 1 000 sjukvårdsmän. Antalet internationella medicinalvårdskurser har ökat. Samarbete bedrivs såväl på den nordiska nivån som inom det Nato-ledda samarbetet. ■

Det nordiska samarbetet gällande försvarsfastigheter utökas

Det nordiska samarbetsorganet Nordisk Försvarsbygg har två nya arbetsgrupper: Energigruppen och BuildingSmart-gruppen, som fördjupar sig i byggandets BIM-informationsmodellering (Building Information Modeling) och ett tänkande som utgår från byggnaders livscykelkostnader (Life Cycle Cost, LCC). På Nordisk Försvarsbyggs årsmöte i september bekantade man sig med ett danskt sjukhusprojekt som realiserats i enlighet med BuildingSmart-modellen.

Nordiska workshops anordnas på teman som skyddsbyggande och miljöfrågor

i samband med övningsområden. Under nästa vår kommer olika arbetsgrupper att dryfta frågor som t.ex. problematiken med byggande i kulturmiljöer samt ämnen i anslutning till personalresurser och interaktion. Jämförande information om byggandet och underhållet av de nordiska försvarsfastigheterna har redan samlats in under några år och den kompletteras kontinuerligt.

Nordisk Försvarsbyggs årsmöte hölls i början av september i Danmark, närmare bestämt i Sønderborg i Sydjylland. **Lena Jönsson** som började som direktör för

svenska Fortifikationsverket i mars 2009 och **Preben Elnef** som började som direktör för danska Forsvarets Byggnings- og Etablisementstjeneste sommaren 2009 deltog båda för första gången. ■

Huvudprodukt: flygofficerare behöriga att utbildas för Hornet

Av dem som fullgjort sin värnplikt väljs årligen ut 16 intresserade av en militär karriär för vidareutbildning vid Flygvapnets pilotlinje. Under de två första åren av kadettskolan studerar man i Sandhamn och Tikkakoski och för det tredje året flyttar de studerande till Flygkrigsskolan i Kauhava.

Flygkrigsskolan i Kauhava erbjuder en av de mest avancerade militärflygutbildningarna i Europa. Flygmaterielen och utbildningssystemet har väckt även andra europeiska länders intresse för att skicka sina egna militärplanspiloter för att få utbildning i Finland. Flygkrigsskolan har antagit utmaningen genom att bereda

en internationell utbildning i samarbete med Patria, och Nordic Pilot Training Centre (NPTC) är berett på att ta emot utländska kunder.

Förutom piloter utbildar man i Kauhava beväringar till mångsidiga uppgifter vid basen. Flygkrigsskolan utrustar och utför service för de tre landskapskompanierna i området samt ansvarar för de växande utmaningar som hänför sig till myndighetshandräckningen. Det frivilliga försvarssamarbetet har traditionellt varit starkt i Österbotten och Försvarsutbildningsföreningen (MPK ry) håller kurser vid Flygkrigsskolan varje veckoslut förutom jul och påsk. Ett nära samarbete bedrivs med Kauhava stad och befolkningen i området.

Flygkrigsskolans byggnader är huvudsakligen från 1920- och 1930-talet. De skyddade kasernbyggnaderna genomgår fortlöpande renoveringar, där t.ex. luftkonditionering och tvättutrymmen förnyas. Nästa år inleder man en grundlig renovering av den år 1970 färdigställda byggnaden som inrymmer matsal, soldathem och centralförråd. Vid Byggverkets lokalbyrå vid Kauhava garnison arbetar 20 personer. ■

Nimitysuutisia

Rakennusinsinööri **Janne Ala-Krekola** on nimitetty palveluvastaavaksi Itä-Suomen alueelle Utin paikallistoimistoon.

Rakennusmestari **Pasi Suomalainen** on nimitetty paikallisvalvojaksi Itä-Suomen alueelle Haminan paikallistoimistoon.

Harry Raiden on nimitetty lvi-työnjohtajaksi Hämeen alueelle Hämeenlinnan aluetoimistoon.

Sähkötekniikko **Kari Kujala** on nimitetty Turun aluetoimiston energiapäälliköksi.

Janne Ala-Krekola Pasi Suomalainen Harry Raiden Kari Kujala

Rakennus-laitokselle Green Office -merkki

WWF Suomi on myöntänyt Puolustushallinnon rakennuslaitokselle oikeuden käyttää Green Office -merkkiä osoituksena siitä, että Rakennuslaitos on sitoutunut toimimaan toimistoille laaditun ympäristöohjelmansa mukaisesti kaikissa toimipisteissään.

WWF:n lausunnon mukaan Rakennuslaitoksen toiminta osoittaa, että työyhteisössä toimitaan ympäristökuormitusta ja luonnonvarojen kulutusta vähentävällä tavalla sekä säästetään materiaali- ja energiakulutuksessa. Green Office -merkki myönnettiin Rakennuslaitoksen käytännönläheisen ympäristöohjelman ja WWF:n arvioinnin perusteella.

– Jo toteutettuja käytännön toimia ympäristökuormituksen vähentämiseksi ovat mm. vihreän sähkön käyttö, jätteiden tehostunut lajittelu, kaksipuolisten tulosteiden käyttö, ympäristömerkittyjen pesuaineiden käyttö ja kertakäyttöastioista luopuminen, kertoo Rakennuslaitoksen Green Office -vastaava **Nina Kokko**.

Ympäristöohjelman ja Green Office -merkin tavoitteena on kannustaa henkilöstöä arjen ekotekoihin ja lisätä ympäristötietoisuutta. Suomessa Green Office -merkki on myönnetty tähän mennessä 80:lle organisaatiolle.

Ansiomerkin saaneita

Vesi- ja viemärilaitosyhdistys on myöntänyt kahdelle Rakennuslaitoksen työntekijälle ansiomerkin vesihuollon hyväksi tehdystä työstä.

Energiapäällikkö **Reijo Karvinen** on saanut VVY:n kultaisen ansiomerkin ansiokkaasta toiminnastaan Niinisalon varuskunnan vesiasioiden hyväksi. Karvinen on ollut Rakennuslaitoksen palveluksessa 36 vuotta ja vastannut sinä aikana monipuolisesti vesi-, viemäri-, lämpö- ja lvi-asioista. Hän on jatkuvasti ylläpitänyt ja kehittänyt ammattitaitoaan. Niinisalon varuskunnan vesi tuli 2000-luvulle asti alueen omasta kaivosta, josta myös Niinisalon kunta sai vetensä.

Konemestari **Markku Ukkonen** on saanut VVY:n hopeisen ansiomerkin ansiokkaasta toiminnastaan Luonetjärven varuskunnan vesiasioiden hyväksi. Hänen aktiivisen toimintansa ansiosta pohjaveden muodostumisalue on saatu paremmin viranomaisten valvontaan ja seurantaan. Markku Ukkonen hoitaa Käntyslammen vedenottamo, josta tulee vesi Luonetjärven varuskuntaan.

KiinteistöRYL 2009 käyttöön

Syksyllä ilmestyneen Kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset eli KiinteistöRYL 2009 -kirjan ohjeet on otettu laajalti käyttöön Rakennuslaitoksessa. Oppaan tietoja ja kriteerejä on hyödynnetty mm. siivouspalveluiden kilpailutuksessa, kunnossapidossa ja jätehuollossa.

KiinteistöRYL:n Jätehuolto-osuutta on hyödynnetty puolustushallinnon uuden jäteoppaan laatimisessa. Oppaassa on mm. taulukko erilliskerättävistä jätteistä määritelmineen ja koodeineen, mikä selkeyttää jätehuollon nykyisin kirjavaa nimikkeistöä ja kannustaa yhtenäisen nimikkeistön käyttöön.

KiinteistöRYL:n perusteella on jo aiemmin laadittuja ulkoalueiden hoitoluokkia tarkistettu. Laatuluokituksen avulla työn laatua voidaan arvioida myös silloin, kun työ ulkoistetaan yhteistyökumppaneille.

KiinteistöRYL yhtenäistää esim. kuntoarvioinnin, kuntotutkimuksen, vuosikorjauksen ja ennakoimattomien kunnossapidon käsitteistöä.

Ensimmäinen kiinteistöpalveluiden yleiset laatuvaatimukset sisältävä kirja syntyi lähes sadan kiinteistöalan ammattilaisen voimin. Rakennuslaitoksen osuus KiinteistöRYL-kirjan teossa on ollut merkittävä.

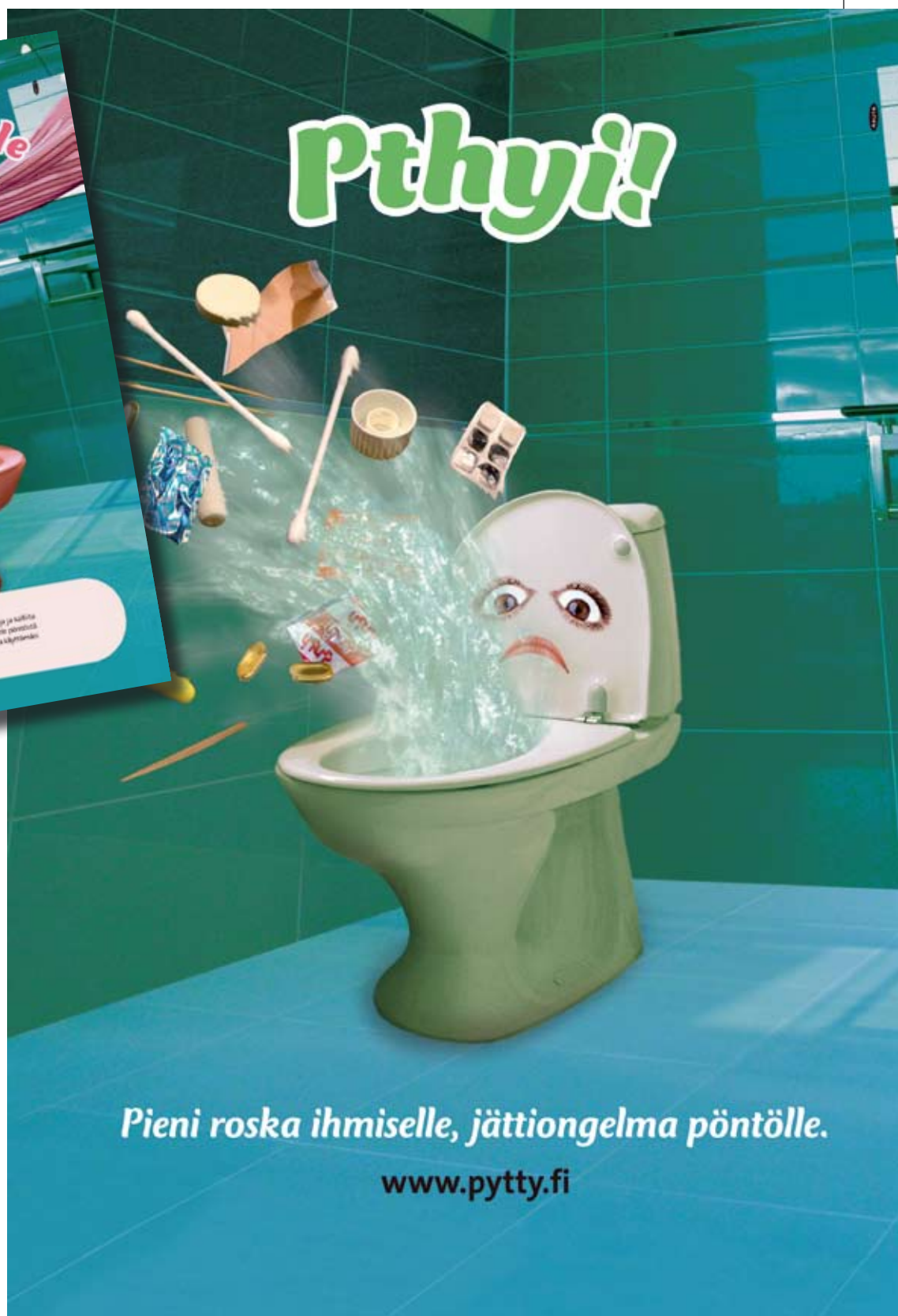

KiinteistöRYL:n mukaan hoitoluokassa A1 alueella ei ole kulttuuriroskia, kasvijätettä, irtohiekkaa tai tahroja ja alueelle kuulumattomia esineitä (kuva vas.). Hoitoluokassa A2 on kysymys normaalista roskaisuudesta, jossa alueelle on kertynyt vähän roskaa (kuva kesk.). Hoitoluokassa A3 roskaa on syntynyt jo silmää häiritsevästi, mutta ei kuitenkaan niin, että alueen käyttö häiriintyisi (kuva oik.).

Lähde: KiinteistöRYL 2009.

Pytty-kampanja on Vesi- ja viemärlaitosyhdistyksen (VY) ja vesilaitosten vastaus Turun ja Helsingin kaupunkien Itämerihaasteeseen. Kampanjan tarkoitus on vähentää viemärien kuormitusta ja erityisesti haitallisia aineita. Kampanjalla halutaan osoittaa, miten jokainen voi omalla toiminnallaan vaikuttaa vesistöjen tilaan.

*Hyvästä yhteistyöstä kiittäen
toivotamme
Rauhallista Joulua ja
Menestyksellistä Uutta Vuotta!*

PUOLUSTUSHALLINNON
RAKENNUSLAITOS

Olemme tänä vuonna tukeneet joulutervehdyksiin varatulla summalla
Saaristomeren suojelurahastoa.